

ห้องสมุดและศูนย์เอกสาร เมืองเกรอนอบ ประเทศฝรั่งเศส

สุภานิต ไบสุวรรณ *

เกรอนอบ (Grenoble) เป็นเมืองหนึ่งทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศฝรั่งเศส นับเป็นเมืองสำคัญทางด้านการศึกษาแห่งหนึ่ง แม้จะเป็นเมืองระดับกลางของประเทศฝรั่งเศส แต่ก็ มีมหาวิทยาลัยใหญ่ๆ ถึง 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัย Grenoble I ให้การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ และการแพทย์ มหาวิทยาลัย Grenoble II ให้การศึกษาด้านสังคมศาสตร์ และมหาวิทยาลัย Grenoble III ให้การศึกษาทางด้านอักษรศาสตร์ และสถาบันการศึกษาขั้นสูงซึ่งให้การศึกษาด้าน วิศวกรรมศาสตร์หลายสาขา นอกจากนี้แล้วยังมีสถาบันวิจัยคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด หรือ ศูนย์เอกสารต่างๆ จึงนับเป็นแหล่งให้ข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ ในการศึกษา ค้นคว้าและเพื่อ การวิจัย

Centre de Documentation et de Recherches Bibliographiques (CDRB)

CDRB คือศูนย์เอกสารเพื่อการค้นคว้าทางบรรณานุกรมของมหาวิทยาลัย Grenoble III ศูนย์เอกสารนี้ให้บริการค้นคว้าทางบรรณานุกรมแก่อาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา ระดับปริญญาโท และนักศึกษาระดับปริญญาเอก

กิจกรรมต่างๆ ของ CDRB

CDRB จะให้บริการยืมชื่อวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกซึ่งทางกองบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ทางๆ ส่งรายชื่อมาให้ รวมทั้งรายชื่อทั้งที่เสนอทำวิทยานิพนธ์ไว้ในแต่ละปี และรายชื่อวิทยานิพนธ์ที่สลับ ผ่านแล้ว ศูนย์เอกสารจึงจัดทำบัตรรายการแยกประเภทต่างๆ ดังนี้

บัตร *Thèses en cours* บัตรวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกที่เสนอชื่อไว้ในมหาวิทยาลัย ทางๆ ของฝรั่งเศส ศูนย์เอกสารรวบรวมบัตรวิทยานิพนธ์สาขาวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1977 จัดเรียงตาม คำสำคัญ (mot clé หรือ Key word) ภายใต้อำคัญจะเรียงตามชื่อผู้แต่ง

* บรรณาธิการ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีกครั้งหนึ่ง บัตรวิทยานิพนธ์จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำสำคัญ ชื่อนักศึกษา ชื่อวิทยานิพนธ์ ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุม (Directeur) ชื่อมหาวิทยาลัย และวันที่เสนอชื่อเรื่องไว้

บัตร Thèses soutenues เป็นรายการบัตรวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกที่สอบผ่านแล้ว ทางสาขามนุษยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในฝรั่งเศส จัดเรียงตามคำสำคัญ บัตรรายการศูนย์ศูนย์ จะได้รับเป็นรูปบัตรสำเร็จรูปจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่สอบผ่านวิทยานิพนธ์นั้นเสมอตัวเล่มจริงไว้กับมหาวิทยาลัยนั้นๆ

จำนวนบัตรวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกทั้งหมด 150,000 รายการ ศูนย์เอกสารจะจัดพิมพ์รายชื่อวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกสาขามนุษยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในฝรั่งเศสทั้งหมดเป็นประจำทุกปี

นอกจากนี้บัตรวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกแล้ว ศูนย์เอกสารนี้ยังรวบรวมบัตร Travail d'Etude et de Recherche (T.E.R.) เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท ที่ผ่านการสอบแล้วของมหาวิทยาลัย Grenoble III บัตร T.E.R. จัดเรียงตามสาขาวิชา ปีพิมพ์ และภายใต้ชื่อของนักศึกษาลำดับหนึ่ง และศูนย์เอกสารก็ยังมีบัตรรายการทั่วไป ซึ่งเป็นบัตรรายการของหนังสืออ้างอิง และบัตรรายการของวารสารที่เป็นรูปหนังสือ

การจัดหมู่แบบ Universal Decimal Classification (UDC) และทำบัตรรายการแบบ Association Française Normalisation (AFNOR)

CDRE โครงการ Selective Dissemination of Information (SDI) แก่อาจารย์ของมหาวิทยาลัยในสาขามนุษยศาสตร์ที่สนใจใช้ในการวิจัย เพราะศูนย์รวบรวมบัตรวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกทางสาขาไว้ทั่วประเทศฝรั่งเศสแล้ว ศูนย์ยังมีหนังสืออ้างอิงเกี่ยวกับรายชื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รายชื่อวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกประเภทต่างๆ รายชื่อวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย Grenoble I II และ III ทางสาขาอักษรศาสตร์ และสังคมศาสตร์ บรรณานุกรมสาขาวิชาต่างๆ บรรณานุกรมภาษาฝรั่งเศส ภาษาโรมัน ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาลาติน ภาษารัสเซีย และภาษาอังกฤษ

ศูนย์ได้สอนวิชา Information และ Documentation ในหลักสูตร Informatique et Documentation Littéraire โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Grenoble II และ หลักสูตร Post-Universitaire pour la formation de spécialistes de l'information et de la Documentation Scientifiques โดยความร่วมมือของ MIDIST UNESCO มหาวิทยาลัย Grenoble II และ มหาวิทยาลัย Lyon I

Centre Régional Documentation Pédagogique de Grenoble (CRDP)

CRDP เป็นศูนย์เอกสารการศึกษาประจำแคว้นต่างๆ ขึ้นกับ Centre National Documentation Pédagogique (CNDP)

CRDP de Grenoble เป็นศูนย์เอกสารของแคว้น Rhône-Alpes ตั้งอยู่ที่เมืองเกรอนอบล์ Rhône Alpes เป็นแคว้นใหญ่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของฝรั่งเศส แคว้นนี้ประกอบด้วย Departement (จังหวัด) และเมืองต่างๆ 11 แห่ง Ain, Loire, Rhône ทั้ง 3 แคว้นขึ้นกับ CRDP เมือง Lyon ส่วน Douphine, Isère, Grenoble, Savoie, Haute Savoie, Drome และ Ardèche เหล่านี้ขึ้นกับ CRDP เมือง Grenoble ตั้งขึ้นศูนย์เอกสารนี้จึงจัดการเอกสาร อาจารย์ในโรงเรียน และหน่วยงานการศึกษาที่อยู่ตามเมืองต่างๆ ส่งกัณฑ์หรือวงเวียนวิชาการ และโดยเฉพาะที่อยู่ในแคว้น Rhône - Alpes

CRDP เกรอนอบล์ เป็นศูนย์เอกสารด้านการศึกษาที่กิจกรรมหลายด้าน งาน Documentation และฝ่ายอื่นๆ เช่น

งานฝึกอบรมผู้ที่จะเป็นนักเอกสารสนเทศในศูนย์เอกสารของโรงเรียน หรือ ในหน่วยงานการศึกษาต่างๆ และอบรมนักเอกสารสนเทศที่กำลังปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมและเสริมฐานประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

- งานห้องสมุด หนังสือ วารสาร เอกสาร บทความ ส่วนใหญ่ทางสาขาการศึกษา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประชากรศาสตร์ การวิเคราะห์สังคม ตามระบบ UDC และคำยักรายการตามแบบ AFNOR

วารสาร ห้องสมุดจัดทำยักรัชนีวารสาร เรียงไว้เพื่อบริการ บัตรค้นวารสารบางส่วน จะได้รับจาก CNDP ซึ่งเป็นศูนย์จัดทำและส่งให้กับ CRDP ทั่วประเทศ การให้บริการด้านวารสาร นอกเหนือจากยักรัชนีวารสารแล้ว ห้องสมุดจะพิมพ์สารบัญชวารสารทุกรายการและทุกฉบับ รวมทั้งรวมเรียงแยกไว้ตามรายการ จักรวางไข่มุมวารสารต่อกับวารสารฉบับปัจจุบัน เมื่อมีผู้สนใจวารสารรายการนั้น ตรวจสอบจากสารบัญชวารสารเหล่านั้นได้ทันที ไม่ต้องเสียเวลาเปิดเล่มวารสาร

- บริการจ่าย-รับ จัดบริการให้ยืมแก่ ครู อาจารย์ในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานการศึกษา นักศึกษาสาขาการศึกษา จัดบริการยืมด้วยตนเองและยืมทางไปรษณีย์ การยืมหนังสือและเอกสารต่างๆ ทางไปรษณีย์นี้ ผู้บริการจะต้องอยู่ห่างไกลจากศูนย์เอกสาร โดยศูนย์เป็นผู้จ่ายค่าไปรษณีย์เอง

- Documentation régional เนื่องจาก CRDP เกรนอนอย เป็นศูนย์เอกสารของแคว้น Rhône-Alpes จึงจัดแยกฝ่ายเอกสารของแคว้น Rhône-Alpes โดยเฉพาะหนังสือเอกสาร วารสาร บทความ และสไลด์ (Diapositives) หนังสือนิทรรศการ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ กลุ่มศาสตร์ ที่ศิลปวัฒนธรรมขนาน วรรณคดี บรรณานุกรม ประชากร ฯลฯ และเหตุการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในจังหวัด และเมืองต่างๆ ของแคว้นนี้ เก็บรวบรวม จัดหมวดหมู่ เก็บรักษาเอกสาร บริการแก่ครู และโรงเรียนในแคว้นนี้โดยเฉพาะ

- Prêt de manuels scolaires de diapositives บริการให้ยืมคู่มือการสอน เอกสาร สไลด์ต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ กลุ่มศาสตร์ รวมประมาณ 3 600 รายการ เครื่องมือ ตัวอย่างประกอบการสอน แผนเสียงเกี่ยวกับเพลง ดนตรี เพลงสอนเด็ก คู่มือและหนังสือเด็กของฝ่ายห้องสมุดโรงเรียนอนุบาล รายการต่างๆ เหล่านี้จัดให้บริการแก่ ครู และโรงเรียนในแคว้นนี้เช่นเดียวกัน

-- Documentation administrative ฝ่ายเก็บรวบรวมและบริการเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลตั้งแต่ต้น (1864)-ปัจจุบัน เฉพาะสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ รวมรวม Bulletin officiel ของกระทรวงศึกษาธิการ และ Journal officiel ให้บริการเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและงบประมาณ ด้านการศึกษาของประเศ

- Sujets d' examen งานเก็บรวบรวมและบริการเกี่ยวกับข้อสอบต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ

- Cinémathèque ฝ่ายบริการเกี่ยวกับสมาคมภาพยนตร์กลางการศึกษา โรงเรียน หรือหน่วยงานทางการศึกษาของแคว้น Rhône-Alpes นี้ สมาชิกสามารถยืมฟิล์มมาฉายได้ โดยการสมัครเป็นสมาชิกรายปีของ CNDP

- Service audio-visuel ฝ่ายบริการโสตทัศนวัสดุ งานส่วนใหญ่เป็นการอบรมครู หรือแนะนำครูในการใช้โสตทัศนประกอบการสอน สอนการฉายรูป สไลด์ จัดทำสไลด์ การอัดเทป คำสอนประกอบเสียงเพลง อัดเทปวิดีโอ เพื่อบริการโรงเรียนในแคว้นนี้ นอกจากนั้นจัดทำสไลด์ชุด "La France face a l'avenir région Rhône-Alpes" ออกจากนายเบ็ซซอก ตั้งแต่ ค.ศ. 1973-ปัจจุบัน

- Informatique pédagogique งานแนะนำให้คำปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์กับผู้มีปัญหา ในการสอนคอมพิวเตอร์และให้คำแนะนำกับโรงเรียน หน่วยงานการศึกษาในสังกัดสำนักงาน ชื่อไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน

ห้องสมุดประชาชน Grand Place

เมืองเกรอนอบมีห้องสมุดประชาชนทั้งหมด 20 สาขา ขึ้นอยู่กับเทศบาลเมืองเกรอนอบ ในจำนวน 20 แห่งนี้มีอยู่ 4 สาขา ได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในงานจ่าย รับของห้องสมุด คือ ห้องสมุด Grand Place ห้องสมุด Maison du Tourisme ห้องสมุด Médiathèque de l'Arlequin และห้องสมุด Eaux Claires เริ่มใช้คอมพิวเตอร์ตั้งแต่ ค.ศ. 1976 โดยใช้ระบบ ALS 6 (Automated Library Systems) ของประเทศอังกฤษ การทำงานของคอมพิวเตอร์แต่ละตัวของห้องสมุดทั้ง 4 แห่ง จะบันทึกข้อมูลต่างๆ ลงในจานแม่เหล็กเพียงแผ่นเดียว บันทึกไว้ที่ Unite Centrale ALS 6 ซึ่งตั้งที่ห้องสมุด Grand Place การทำงานตลอดทั้งวันโดยทางโทรศัพท์สายพิเศษ และทาสีปาล์มจะรวบรวมจานแม่เหล็กส่งไปยังศูนย์คอมพิวเตอร์ของเทศบาลเมืองเกรอนอบ เพื่อเข้าคอมพิวเตอร์เครื่องใหญ่ พิมพ์รายการต่างๆ ออกมาทุก 2 สัปดาห์ เช่น

สถิติต่างๆ เกี่ยวกับการยืม แยกรายการตามห้องสมุดแต่ละแห่ง

สถิติเกี่ยวกับผู้ยืม บอกลาย อายุ และประเภทหนังสือ วลีคำยืม

รายการยืมเกินกำหนด

พิมพ์จดหมายพวง

รายการสถานะของหนังสือค้าง

รายชื่อสมาชิกที่ลงทะเบียนแต่ละปี

พิมพ์รายชื่อหนังสือ เอกสาร แยกประเภทรายการค้าง รายชื่อเรื่อง และแยก

ความหมายเลขหมู่หนังสือ

ฝ่ายต่างๆ และงานของห้องสมุด Grand Place ที่สำคัญๆ คือ

- งานบริหาร ผู้บริหารห้องสมุดจะควบคุมค่าเงินงบประมาณของห้องสมุดและกำหนดกำลังคน ผู้บริหารจะประชุมและพบปะกับบรรณารักษ์ทุกฝ่าย ทุกสัปดาห์ เพื่อชี้แจงเรื่องราวต่างๆ หากมีความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ร่วมปรึกษาหารือจะแยกไปจัดหาต่างๆ ของห้องสมุด

- งานห้องสมุด บรรณารักษ์แต่ละคนจะรับผิดชอบงานแบ่งความหวาดหวั่นพิมพ์บัตร โดยเริ่มจากงานจัดหาหนังสือและวารสาร ลงทะเบียนลงใน input sheet ประกอบด้วย เลขหมู่หนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปี ครึ่งที่พิมพ์ ราคา และเลขทะเบียน เมื่อลงรายการใน input sheet แล้ว รายการเหล่านี้ส่งไปยังศูนย์คอมพิวเตอร์ของเทศบาลเมืองเกรอนอบ เพื่อทางศูนย์คอมพิวเตอร์จะไต่บันทึกและเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้และพิมพ์รายการ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง รายการเลขประจำหนังสือออกทุกเดือน และนอกจากนั้นข้อมูลนี้ จะได้ใช้ในงาน จ่าย-รับ ของห้องสมุด และการทำสถิติต่างๆ ความถี่လာมาแล้ว บรรณารักษ์ทุกคนจะได้รับการฝึกให้ใช้คอมพิวเตอร์ในงานบริการต่างๆ งานลงทะเบียนความถี่สมาชิกด้วย input sheet งาน จ่าย-รับ ด้วยคอมพิวเตอร์ การจองหนังสือในเครื่องโดยผ่าน terminal

- *Discothèque* งานจัดทำ และบริการแผ่นเสียง แยกเป็นเพลง *Classique* 35% *Pop* 13.5% *Chanson* 12.5% *Jazz* 16% โน้ตและเนื้อเพลงอีก 5% รวมแผ่นเสียงทั้งหมด 12,000 แผ่น แผ่นเสียงแต่ละแผ่นจะบริการยืมถึง 30 ครั้ง หลังจากนั้นจะต้องตรวจสอบเพื่อจำหน่ายออก ยืม 2,500 ครั้งต่อสัปดาห์และต่อแผ่นเสียง 1,000 แผ่น ยืมได้ครั้งละ 3 แผ่น ระยะเวลา 3 สัปดาห์ จ่ายค่ายืมแผ่นละ 1 ฟรังก์

- *Artothèque* งานจัดทำและบริการรูปภาพศิลปะพิมพ์ (Estampes) เป็นบริการยืมศิลปะอย่างหนึ่งของห้องสมุดประชาชน รูปภาพประเภทศิลปะสมัยใหม่ มีกรอบและพื้นขาว ขนาดนั้นจำนวนประมาณ 900 รูป สมาชิกจะยืมได้ครั้งละ 3 รูป ระยะเวลา 3 เดือน เพื่อนำไปแขวนที่บ้านหรือตามวัตถุประสงค์อื่น เนื่องจากรูปภาพราคาแพงมาก ตั้งแต่ราคา 400, 500 ถึงรูปละ 3,000 ฟรังก์ ฉะนั้นในการยืมแต่ละครั้งจะต้องจ่ายค่ายืมรูปละ 10 ฟรังก์ และต้องให้มีทรัพย์สินเงินทองค้ำประกัน หนังสือโดยยืมตกลงในคอมพิวเตอร์

- *Videothèque* สำหรับบริการด้าน วิดีโอ นั้น จัดในห้องบริการวิดีโอโดยเฉพาะ มีเครื่องรับภาพ 3 เครื่อง ทุ่ง 9 ชุด วิดีโอเกี่ยวกับ สารคดี วิชาการ และกีฬาต่าง

THERMODATA

THERMODATA หน่วยงานเอกชนซึ่งสร้างระบบสารนิเทศที่มีชื่อเดียวกับหน่วยงาน ชื่อ *Thermodata*

วัตถุประสงค์ ระบบสารนิเทศ *Thermodata* เพื่อบริการข้อมูลทางการหลอม การผสม การแยกโลหะ การผลิตเหล็ก เครื่องจักรต่าง ๆ ทางเคมี อุตสาหกรรมรถยนต์ ส่วนประกอบไฟฟ้า ธาตุแก๊สมัน ธรณีวิทยา แร่ เครื่องปั้นดินเผา มลพิษทางอุตสาหกรรม ตลอดจนบริการ สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับงานเฉพาะอย่างตามความต้องการของลูกค้า

บริการของ THERMODATA

ฐานข้อมูล bibliographique

ก. *Thermoc* มีประมาณ 25,000 รายการ ที่เลือกมาแล้วตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1966 โดยเพิ่มวันอีกปีละ 4,000 รายการ

ข. *Hydrogène information* มีประมาณ 30,000 รายการ ซึ่งครอบคลุมในสาขาใหญ่ คือ วัสดุไฮโดรเจน และบ่อเกิดพลังงานไฮโดรเจนต่างๆ โดยเพิ่มวันปีละ 4,000 รายการ

Banque de données numériques เป็นธนาคารข้อมูลตัวเลขที่มีชื่อเสียงมาก
ในระดับนานาชาติ เก็บข้อมูลทางสารประกอบ ของผสม สารละลายทางเคมี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับ
การลงแร่โลหะ การประกอบการทางโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ อื่นมากกว่า 300 ชนิด

Bureau d'études ทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา การตีความหมายของข้อมูลที่ได้รับ
ตลอดจนการนำข้อมูลเหล่านี้ไปให้แก่วิศวกร และนักวิจัยต่างๆ ทั้งราชการและเอกชน
การบริการผู้ใช้ ผู้ใช้สามารถขอรับบริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง และทุกวัน โดยระบบ On Line
(Conversationnel) และสามารถติดต่อผ่านข่ายงาน EURONET หรือติดต่อทางจดหมายโทรสารที่
โทรพิมพ์ก็ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย